

Opakování literární pojmů

1) Přečti si následující epigramy od Karla Havlíčka Borovského. Ke každému vyber příslušné téma z nabídky vpravo. Některá témata zbydou.

A. Umí historii, věšte mně,
střední sice jenom prostředně,
starou zato však již zapomněl,
škoda jen, že k nové nedošel.

B. Poctivému hrozí jenom hlad,
zloději zas jenom šibenice;
český literát má trampot více;
jemu hrozí hlad i šibenice.

C. Vyšli jsoutě tři vlastenci,
to s motykami,
vykopávat českou duši
z německé jámy.

D. Odjakživa dovoluje
ruský car velmožům
míti třebaš tisíc duší,
jenom žádný rozum.

2) Pod otázkou vidíte 2 ukázky. O jaký literární pojem se jedná?

Jiří Wolker

Zde leží Jiří Wolker, básník, jenž miloval svět
a pro spravedlnost jeho šel se bit.
Dřív než moh srdce k boji vytasit,
zemřel, mlád dvacet čtyři let.

Josef Kainar

Na posledním kroku dlouhé cesty
smět se ohlédnout a říci:
Byla přímá –
to je nejkrásnější triumf duše bojující,
ačkoli trvá jenom jeden dech.

3) Označ výrazy, které souvisejí s pojmem „óda“.

oslava	lyricko-epický žánr	smutek
radost	hymnus	satira

4) Vyber odpověď na otázky vedle básně:

Ukázka elegie: úryvek z Tyrolský elegií (K. H. Borovský)

Sviť, měsíčku, polehoučku

Jaké je rýmové schéma básně?

skrz ten hustý mrak;

Jak se tento druh rýmu nazývá?

jak pak se ti Brixen líbí?

Kolik má báseň veršů?

Neškared' se tak!

Kolik má báseň strof?

Nespíchej, pozastav se,

nechoď ještě spat,

Co je to elegie?

abych s tebou jen chvilinku

mohl diškutýrovat.

5) Literární pojmy – spoj k sobě hodící se výrazy

Metafora	se slovem jako (hvězdy jsou jako bílá světýlka,
Balada	lyricko-epická báseň, která má radostný děj
Personifikace	nucené opuštění vlasti, např. z důvodů politických
Přirovnání	zosobnění, neživé věci se chovají jako živí
Epigram	4 verše, které končí pointou
Exil	lyricko-epická báseň se smutným dějem
Romance	převádí údaje na základě podobnosti (na nebi